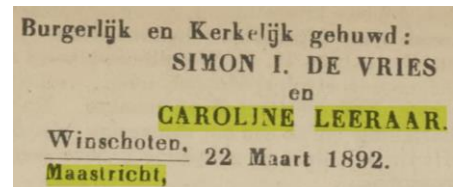

Biografie Simon de Vries

Simon de Vries wordt geboren op 2 maart 1864 in het Groningse Winschoten. Hij is de zoon van Israel de Vries en Lea Simons. Op 22 maart 1892 trouwt hij op 28 jarige leeftijd met Maastrichtse Carolina Leeraar (geboren 31 juli 1863 te Maastricht). Ze gaat wonen aan de Grote Gracht 1. Carolina en Simon krijgen zes kinderen waarvan er twee kinderen al snel na hun geboorte overlijden; hun zoontje Emile al na vijf weken en het dochtertje Paula dat daarna wordt geboren, sterft binnen drie maanden.

- Leonie (Maastricht, 16 december 1892 – Maastricht, 1 september 1968)
- Emile Simon (Maastricht, 10 januari 1894 – Maastricht, 18 februari 1894)
- Paula (Maastricht, 21 april 1895 – Maastricht, 11 juli 1895)
- Isidore (Maastricht, 23 april 1896 - Auschwitz, 3 augustus 1943)¹
- Selma (Maastricht, 24 augustus 1898 - Sobibor, 11 juni 1943)²
- Clara (Maastricht, 23 mei 1901 – Sobibor, 4 juni 1943).^{3 4}

Bron: Centraal Blad voor Israëlieten in Nederland, 1 april 1892

Op de Grote Gracht 1 woont ook Joseph Nathan Cohen met zijn gezin. Simon en Joseph runnen op samen slagersbedrijf "De Vries & Cohen". En dat is niet de enige verbintenis die tussen de twee families ontstaat. In september 1914 huwt Simons dochter Leonie met Joseph Nathan Cohen, de zoon van zijn zakelijk compagnon die dezelfde naam draagt als zijn vader.

Dan overlijdt Carolina in Maastricht op 17 februari 1920. Simon is dan 56 jaar oud en zijn kinderen zijn al min of meer volwassen. Vier jaar later trouwt Simon opnieuw, nu met Clara de Leeuw. Clara is geboren op 31 juli 1869 in Harlingen en woont in Amsterdam. Daar vindt op 27 februari 1924 het huwelijk ook plaats.⁵ Inmiddels woont Simon aan de Meerssenerweg 317. Simon en Clara gaan wonen aan het Tongerseplein 19a. Het pand is eigendom van Simon. Maar ook dit huwelijk eindigt wanneer Clara komt te overlijden op 21 december 1935.⁶

Bron: Advertentieblad voor Limburg 31 januari 1920

¹ H.A.J. van Rens, De vervolging van joden en Sinti tijdens de Tweede Wereldoorlog in de Nederlandse provincie Limburg, 2013, p. 362. Geraadpleegd op 3 oktober 2023 op <https://pure.uva.nl/ws/files/145681402/Proefschrift.pdf>

² Joods Monument, geraadpleegd op 1 februari 2024 op <https://www.joodsmonument.nl/nl/page/152261/selma-mouwes-de-vries>

³ Joods Monument, geraadpleegd op 1 februari 2024 op <https://www.joodsmonument.nl/nl/page/167922/clara-fortuin-de-vries>

⁴ Historisch Centrum Limburg (HCL), archief 20.096A Bevolkingsregisters Maastricht, 1850-1920, inv. 240, geraadpleegd op 1 februari 2024 op

https://www.archieven.nl/mi/1540/?mivast=1540&mizig=100&miadt=38&miview=tbl&milang=nl&mizk_alle=caroline+leeraar

⁵ Aldus de huwelijksaankondiging in het Nieuw Israëlitisch Weekblad van 1 februari 1924.

⁶ HCL, archief 12.059 Burgerlijke Stand in Limburg: Maastricht, 1796-1942, inv. 305.

Odertrouwd: 5355
 KLARA DE LEEUW
 en
SIMON DE VRIES.
 Amsterdam, Rapenburg 8 a.
Maastricht, Meersenerweg 317.
 24 Januari 1924.
 18 Sjewat 5684.
 De Huwelijksinzegening zal
 plaats hebben op Woensdag 27
 Februari 1924 (22 Adar I 5684),
 in Gebouw Eik en Linde, Pl. Mid-
 denlaan, ten 1½ uur.

Bron: Nieuw Israelitisch Weekblad, 1 februari 1924

In plaats van kaarten.
 Heden overleed tot onze diepe droefheid
 na een korte ongesteldheid,
 MEVROUW
CLARA DE VRIES-DE LEEUW
 in den ouderdom van 66 jaar.
 Uit aller naam :
SIMON DE VRIES.
MAASTRICHT, 21 December
 Tongerscheplein 19 A.
 De begrafenis zal plaats hebben
 Dinsdag 24 Dec. a.s., om 2 uur. 6393

Bron: Limburger Koerier, 23 december 1935

In juni 1939 -Simon is inmiddels 75 jaar- verhuist hij naar de Professor Pieter Willemstraat 54.⁷ Daar komt hij oude bekenden tegen: ook zijn voormalige compagnon Joseph Nathan woont er met zijn vrouw en nog thuis wonende kinderen.⁸ Simon verhuurt zijn huis aan het Tongerseplein 19a aan de Joodse gezinnen [Gobes-Nussbaum en Nussbaum-Goldschmidt](#).⁹

Het jaar 1941 breekt aan en Nederland is inmiddels bezet door de Duitsers. Het zal een jaar blijken waarin voor Simon het nodige verandert. In februari 1941 wordt, in navolging van de Joodse Raad Amsterdam, de Joodse Raad Maastricht (JRM) opgericht. Simons zoon Isidore neemt zitting in de JRM. In februari legt Simon zijn voorzittersrol van het lokale Kerkbestuur van de Hoofdsynagoge in

⁷ Persoonskaar Simon de Vries.

⁸ HCL, woningregister 1920 – 1949.

⁹ Het echtpaar Gobes-Nussbaum werd met hun twee kinderen op 11 februari 1943 gearresteerd, overgebracht naar kamp Westerbork en daarna gedeporteerd naar het concentratiekamp Auschwitz. Daar werden mevrouw Gobes en haar kinderen vermoord. Vader Louis Gobes werd later in Warschau vermoord. Het gezin Nussbaum-Goldschmidt ging op 8 april 1943 naar Kamp Vught en daarna door naar het concentratiekamp Sobibor, waar alle gezinsleden werden vermoord.

Maastricht neer.¹⁰ Op 16 augustus 1941 wordt het eigendom van zijn huis aan het Tongerseplein 19 hem ontnomen. Het pand komt onder beheer van de Niederländische Grundstück Verwaltung (NGV) die het via de Algemeene Nederlandsche Beheersorganisatie (ANBO) op 2 december 1942 verkoopt aan de zus van de Maastrichtse NSB-wethouder Van Beek. Een volgende verandering is dat Simon in augustus 1941 verhuist naar de Scharnerweg 123.¹¹ Lang zal hij daar echter niet wonen; (waarschijnlijk) begin 1943 wordt de inmiddels hoogbejaarde Simon door de *Sicherheitsdienst* (SD) gedwongen te vertrekken naar de Henri Goovaertsweg 3 op Sint Pieter. Simon trekt er in bij de beide weduwe [Willems-Heijman](#). Op dit adres zijn ook [Karel en Anna Soesman-Pool](#) en de weduwen [Cohn-Biesenthal](#) en Lina Landau-Salberg ondergebracht in opdracht van de SD. Ook verblijft er de in 1938 uit Duitsland gevluchte Duits-Joodse kunstschilder Rudolph Zeller (1880-1948). Allen waren vanwege hun bejaarde leeftijd nog niet naar Westerbork waren gedeporteerd. Was het, met het oog op wat komen zou, voor de SD praktisch dat de laatste legaal in Limburg verblijvende Joden zoveel mogelijk op één adres verbleven? De provincie zou namelijk in het voorjaar van 1943 *Judenfrei* worden gemaakt. De laatste legaal in Limburg verblijvende Joden moesten dus vertrekken en zich in april 1943 melden in kamp Vught. Toch stond de Duitse bezetter toe dat sommige (hoog)bejaarde Joodse mensen in Limburg bleven. Zij werden uiteindelijk overgebracht naar een klooster aan de Gasthuisstraat 19 in Meerssen. Vandaaruit werden ze een jaar later alsnog gedeporteerd en vermoord.¹²

Deu
de VRIES, Simon

7/85708
M 13/o40137
J

Scharnerweg 123 Maastricht
2.3.64 Winschoten
ned.
beheerder rusthuizen 1.8.42
Leg.provinciaal Bureau
gesperrt wegens: funct.
vroeg.werkkr.
diplomas:
indruk: rustige man, met veel goede
eigenschappen
bijzonderh.
gezondheidstoestand: voor zijn leeftijd prima
alg.opm.

33009

Het kaartje uit de carthoethek van de Joodse Raad vermeldt dat Simon een "rustige man, met veel goede eigenschappen" is en dat zijn gezondheidstoestand voor zijn leeftijd "prima" is.
Bron: Arolsen Archives

Tevergeefs besluit Simon naar België te vluchten. Op 10 mei 1943 wordt hij, onderweg naar de Belgische grens, al in Maastricht opgepakt.¹³ Hij wordt diezelfde dag even na 18.00 uur binnengebracht in het Huis van Bewaring in het Derde Franciskanen klooster aan de Minderbroedersberg. Vier uur later volgen de weduwen Willems-Heijman en Cohn-Biesenthal. Ook zij zijn door de SD opgepakt.¹⁴ In de vroege ochtend van 12 mei 1943 wordt het drietal dan naar Westerbork gedeporteerd. Simons zoon Isidore heeft nog geprobeerd de deportatie van zijn vader en de twee weduwen tegen te houden, maar tevergeefs.¹⁵ Al na zes dagen, op 18 mei 1943, wordt Simon samen met mevrouw Willems-Heijmans

¹⁰ Van Rens, 2013, p. 26.

¹¹ Persoonskaart Simon de Vries.

¹² Dat overkwam onder andere Benjamin Holländer. Zie zijn biografie elders op de website van Stichting Struikelsteentjes Maastricht.

¹³ Van Rens, 2013, p. 362, geraadpleegd op 3 oktober 2013 op <https://pure.uva.nl/ws/files/145681402/Proefschrift.pdf>

¹⁴ HCL, archief 07.A17, Huis van Bewaring en Gevangenis te Maastricht (Inschrijvingsregisters), 1939-1975.

¹⁵ HCL, GAM, Gemeentepolitie, 20108B, 112, pv 281.

gedeporteerd naar het concentratiekamp Sobibor. Daar worden zij na aankomst op 21 mei 1943 direct vermoord. Simon is dan 79 jaar oud.

Weduwe Cohn-Biesenthal werd op 25 mei 1943 vanuit Westerbork naar Sobibor gedeporteerd waar ze na aankomst op 28 mei 1943 wordt vermoord.¹⁶ Rudolph Zeller bleef achter in het huis aan de Henri Goovaertsweg. Hij dook enkele dagen later onder bij de familie Van Hoorn in Heerlen en overleefde de Duitse bezetting. Lina Landau vluchtte naar Brussel, werd daar opgepakt en daarbij zodanig mishandeld dat ze kort daarop in een Brussels ziekenhuis overleed.¹⁷

Van Simons kinderen overleefde alleen Leonie de oorlog. Zij stierf in Maastricht op 1 september 1968.¹⁸ [Isidore](#) dook onder in Brussel samen met zijn vrouw [Mietje](#) en één van hun twee dochters, [Bep-Sonja](#). Zij werden uiteindelijk in België gearresteerd en via kazerne Dossin naar het concentratiekamp Auschwitz gedeporteerd. Daar werden zij na aankomst vermoord.¹⁹ Ook voor hen liggen in Maastricht struikelsteentjes. Selma werd opgepakt in haar woonplaats Arnhem en uiteindelijk naar Sobibor gedeporteerd. Daar werd ze vermoord op 11 juni 1943.²⁰ Clara woonde in Amsterdam, kwam ook in Sobibor terecht en werd daar vermoord op 4 juni 1943.^{21 22}

¹⁶ Persoonskaart Simon de Vries.

¹⁷ Zie biografie Lina Landau elders op de website van Stichting Struikelsteentjes Maastricht.

¹⁸ HCL, archief 12.132 Burgerlijke Stand in Limburg: Amby-Wijnandsrade, 1961-1970, inv. 3003.

¹⁹ Zie biografie Isidore de Vries elders op de website van Stichting Struikelsteentjes Maastricht. Isidores andere dochter Carla Sommer – de Vries overleefde de oorlog.

²⁰ Joods Monument, geraadpleegd op 1 februari 2024 op <https://www.joodsmonument.nl/nl/page/152261/selma-mouwes-de-vries>

²¹ Joods Monument, geraadpleegd op 1 februari 2024 op <https://www.joodsmonument.nl/nl/page/167922/clara-fortuin-de-vries>

²² HCL, archief 20.096A Bevolkingsregisters Maastricht, 1850-1920, inv. 240, geraadpleegd op 1 februari 2024 op https://www.archieven.nl/mi/1540/?mivast=1540&mizig=100&miadt=38&miview=tbl&milang=nl&mizk_alle=c+aroline+leeraar